

**PROGRAM OSPOSABLJAVANJA SUBJEKATA KOJI OBAVLJAJU
PRIVREDNU DELATNOST U OBLASTI AGROTURIZMA**

**ZA KREIRANJE I SPROVOĐENJE PROGRAMA
UPRAVLJANJE DOMAĆINSTVOM**

Program osposobljavanja za kreiranje i sprovođenje programa za upravljanje domaćinstvom koji obavljaju privrednu delatnost u oblasti agroturizma namenjen je nosiocima i članovima seoskih domaćinstava, poljoprivrednih domaćinstava i preduzetnicima koji započinju ili već obavljaju delatnost u oblasti agroturizma. Program čine 4 modula.

1. Naziv modula

Izrada biznis planova u agroturizmu

2. Institucija koordinator izrade modula

Univerzitet u Banjoj Luci, Poljoprivredni fakultet

3. Autori modula

Prof. dr Gordana Rokvić, mr Dragan Brković

4. Cilj(evi) modula

- Podstaći polaznike na sagledavanje značaja primjene poslovnog planiranja i korištenja biznis planova u realizaciji aktivnosti u agroturizmu;
- Osposobiti učesnike da identifikuju prihode i rashode svog domaćinstva od bavljenja agroturizmom uključujući poljoprivredne i nepoljoprivredne djelatnosti;
- Uputiti korisnike na važnosti korišćenja biznis planova za adekvatno prikazivanje svih dobitaka i gubitaka koje mogu prouzrokovati aktivnosti u agroturizmu;
- Uputiti korisnike na mogućnosti korištenja biznis planova, radi planiranja investicija, dobijanja prava na podsticaje ili olakšavanja odobravanja kredita;
- Unaprediti stav polaznika o važnosti korišćenja biznis planova u planiranju i realizovanju poslovnih aktivnosti u agroturizmu.

5. Opšti ishodi učenja

- Obezbeđivanje osnovnih sadržajnih elemenata biznis planova za tehničku izradu baziranih na specifičnostima pružaoca usluga u agroturizmu;
- Razumevanje značaja biznis planova u poslovnom planiranju prihoda i rashoda domaćinstva, kao i analize potencijalnih investicija u agroturizmu;
- Razumijevanje upotrebe biznis planova u organizovanju aktivnosti na gazdinstvu.

6. Posebni ishodi učenja po modulima (znanja, veštine i stavovi)

- Polaznik modula će steći osnovna znanja o razlikama između jednostavnih i složenih biznis planova u agroturizmu;
- Polaznik modula će steći osnovna znanja o tehničkim specifičnostima različitih dijelova biznis planova u agroturizmu;
- Polaznik modula će steći osnovna znanja o važnosti, mogućnostima i značaju korišćenja biznis planova u organizovanju njihovog agroturizma;
- Polaznik će steći vještine analiziranja prihoda i rashoda na agroturizmu;
- Polaznik će unaprediti stav o važnosti izrade biznis planova za efikasno poslovanje.

7. Sadržaj, metode, trajanje i spisak materijala za ostvarivanje modula

SADRŽAJ MODULA	METOD(E) RADA	Broj sati			
		Teorija	Praksa	Moodle	Ukup.
1. dan					
<ul style="list-style-type: none"> – Predstavljanje trenera – Predstavljanje ciljeva i programa obuke – Upoznavanje sa dinamikom realizacije aktivnosti tokom obuke – Predstavljanje učesnika – Definisane očekivanja i strahova od obuke od strane učesnika – Dogovor o pravilima rada tokom obuke 	Uvodna sesija	0.5	0.5		1
<ul style="list-style-type: none"> – Team building sesija 	Team building sesija		0.5		0.5
<ul style="list-style-type: none"> - Šta je agroturizam? - Koji su uslovi za razvoj agroturizma? - Koje su osobine idealnog domaćina? - Primjeri agroturističkih aktivnosti - Objekti za organizovanje agroturističkih aktivnosti - Pretpostavke za uspješan agroturizam - Subjektivni i objektivni činioci za razvoj agroturizma - Definisane, analiza i mjerenje motivisanosti za agroturizam - Identifikacija gostiju - Prepoznatljivost i atraktivnost na tržištu - Organizacija usluga 	I Radna sesija Definisane i organizovanje agroturizma	1			1
<ul style="list-style-type: none"> - Razlika između elemenata jednostavnih i složenih biznis planova - Razlika između narativnog i finansijskog dijela biznis plana - Obim i struktura usluga i proizvodnje na agroturizmu - Materijalni i nematerijalni troškovi - Zaposleni i potreba za radnom snagom - Zemljište, objekti, životinje i infrastruktura za aktivnosti u agroturizmu - Kreiranje paketa proizvoda 	II Radna sesija Elementi poslovnog plana u agroturizmu	1			1

- Sesija za zagrevanje	Sesija za stvaranje radne atmosfere		0.5		0.5
- Praktičan rad na analizi obima i strukture usluga i proizvodnje na agroturizmu i određivanje plana prodaje - Analiza prihoda od prodaje poljoprivrednih proizvoda - Analiza prihoda od pružanja usluga ishrane i smještaja na agroturizmu - Analiza prihoda od različitih podsticaja za razvoj agroturizam - Analiza rashoda na osnovu materijalnih i nematerijalnih troškova na agroturizmu - Analiza rashoda na osnovu troškova za zaposlene - Analiza rashoda za amortizaciju i kamate - Analiza više scenarija razvoja agroturizma kroz investiranje u kreiranje dodatnih usluga ili proizvoda	III Radna sesija Idejno osmišljavanje i koncipiranje prihoda i rashoda za agroturizam		1.5		1.5
- Prezentacija i analiza odnosa prihoda i rashoda za agroturizam - Zajedničko koncipiranje novčanih tokova za realizaciju predloženih investicija u agroturizam. - Primjeri biznis planova za razvoj agroturizma	IV Radna sesija Analiza predloga investicija za razvoj agroturizma		1.5		1.5
- Sumiranje i evaluacija obuke - Preporuke za aktivnosti u narednom periodu	Završna sesija		0.5		0.5
UKUPNO		2.5	5.0		7.5
Spisak materijala za učenje i podučavanje:	<ul style="list-style-type: none"> - Handouti namenskih ppt prezentacija za sesije I i II - Grozdanić, R., Radojičić, M., Vesić, J. (2007) Biznis plan za početnike, priručnik, Univerzitet u Kragujevcu, Tehnički fakultet u Čačku, 1-56. - Primjeri: Složenog biznis plana i jednostavnog biznis plana. 				

8. Uslovi u pogledu prostora, opreme i sredstava, kao i vremenskih i sezonskih uslova neophodnih za ostvarivanje modula

Prostor, namještaj i drugi uslovi okruženja za realizaciju programa:

- Uobičajeni zatvoren prostor (učionica ili sala) sa adekvatnom temperaturom i mogućnošću organizovanja načina sedenja i stolovima koji se mogu pomjerati
- Dovoljan broj stolica za učesnike, i obezbijedena oprema za projektovanje prezentacija

Ostala oprema, materijal i pribor (za grupu do 10 polaznika)

- Projektor
- Laptop
- Flip chart
- Papiri različite veličine (A4 i veći format)
- Obične olovke, gumice, šestar, lenjijar
- Olovke u boji

- Markeri
- Krep traka

Osoblje

- Instruktori (minimalno dvoje uz obavezno prisustvo instruktora zaduženog za tehničke aspekte i elemente biznis planova)

9. Troškovi modula

Procjena troškova materijala (bez troškova prostora i namještaja)*

- Materijal i pribor: 40 EUR

Ukupno: 40 EUR

Procjena troškova osoblja:

- Instruktori: 2 x 120 = 240 EUR

Ukupno: 240 EUR

SVEGA: 280 EUR

*Na bazi materijala specificiranog u sadržaju kursa i za grupu do 10 polaznika.

10. Prilagođenost programa

Program je prilagođen za pružaoce usluga u agroturizmu ili osobe zainteresovane za izradu biznis planova za pružaoce usluga u agroturizmu

11. Broj polaznika po grupi

Minimalno: 6

Maksimalno: 10

12. Posebni uslovi za pohađanje modula

Polaznici modula moraju imati formalno obrazovanje. Potrebno je osnovno poznavanje rada na računaru i posjedovanje informacija o prihodima i rashodima na određenom agroturizmu

13. Postupak provjere savladanosti modula

- Samostalno suštinsko osmišljavanje realizovanja investicije na agroturizmu tokom trajanja kursa

14. Realizatori modula

- Osobe sa osnovnim teoretskim znanjima i praktičnim iskustvima. Za prve obuke (trening trenera) u BiH za realizatore kursa predlažu se:
 - Prof. dr Gordana Rokvić, Univerzitet u Banjoj Luci, Poljoprivredni fakultet
 - mr Dragan Brković, Univerzitet u Banjoj Luci, Poljoprivredni fakultet